

A T I Y E H N O

دل نوشت

حنازنگنه

روزنامه‌نگار

بازنشستگی؛ معجونی از تلخی‌ها و شیرینی‌ها

«دوران بازنشستگی» دنیای ناشناخته‌ای است که دیر یا زود باید بسا آن مواجه شد. دنیایی که فرازونشیب‌های بسیاری را به همراه دارد. از همین رو ورود به این دنیای ناشناخته از جذابیت‌های خاصی برخوردار است و آیین قصه‌ها، تجارب و ماجراهای تازه‌ای در زندگی انسان هاست. روایت این داستان‌ها و حال و هوای مردان و زنانی که بعد از سال‌ها خدمت، تسلیم گذر عمر شده و پا به دوران بازنشستگی می‌گذارند، خالی از لطف نیست. درک احساسات و دغدغه‌های این قشر کمک‌کننده خواهد بود تا پرده از ابهامات جهان پس از بازنشستگی برای کسانی که تا رسیدن این دوران راه طولانی‌تری پیش رو دارند، کنار برود.

«جمشید صالحی» که همین چند روز قبل پا به ۶۸ سالگی گذاشت پس از ۳۰ سال خدمت در شرکت بیمه، چند سالی است که وارد دوران بازنشستگی خود شده است. او درباره احساسی که به دوران بازنشستگی دارد، می‌گوید: «زمانی که متوجه شدم دیگر قرار نیست به محل کار بروم و دوران شغلی‌ام به پایان رسیده، افسرده شدم. شاید هم یک احساسی شبیه افسردگی بود. آنقدر ناراحت بودم که همسرم تصمیم گرفت برای من شغل جدیدی پیدا کند تا از این حال بد فاصله بگیرم. مدتی بعد از بازنشستگی در یک نمایندگی خصوصی بیمه که اتفاقاً مرتبط با شغل پیشین من بود، مشغول به کار شدم. در ابتدا حالم بهتر شد و از اینکه می‌توانم بعد از بازنشستگی همچنان کار کنم و با همکاران جدیدی نیز آشنا شده و معاشرت می‌کردم، خوشحال بودم.» حضور طولانی مدت در خانه و سبزی کردن اکثر ساعات روز در کنار همسر چالش‌چندانی برای جمشید ایجاد نکرده است: «همسر من زن بسیار خوبی است که همیشه در کنار من فداکارانه حضور داشته و درک خوبی از شرایط من داشته و دارد. بعد از بازنشستگی نیز چالش خاصی با هم نداشتم.» احساس جمشید به دنیای بازنشستگی اخیراً دچار تغییراتی شده است. او که قبلاً از در اختیار داشتن زمان کافی برای تجربه‌های تازه احساس رضایت داشت، می‌گوید: «بازنشستگی می‌تواند تجربه دلچسبی باشد اما ابتلا به بیماری‌های شریط را سخت می‌کند. من اخیراً به یک بیماری دچار شدم که موجب شد لحظات زیادی با درد همراه و یا مجبور باشم به درمان و آزمایش‌ها و... بپردازم. این وضعیت گاهی خسته‌کننده است. با این حال، باید پذیرفت دنیای سالمندی و بازنشستگی مانند همه دوران دیگر زندگی معجونی شامل تلخی‌ها و شیرینی‌های مختلف است. پذیرفتن و مدارا کردن شاید بهترین راهکار برای گذر بهتر این روزهاست. اگر فرصت این را داشتیم که به روزهای قبل از بازنشستگی بازگردم در جوانی زمان بیشتری صرف زندگی شادتر می‌کردم و به خود یادآور می‌شدم گذر عمر منتظر نمی‌ماند و مدام در حال پیشروی است.»

۱۶

دور برگردان

• صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری آهنگ آتیه (وابسته به سازمان تأمین اجتماعی) • مدیر مسئول: روح‌الله عطریان
• سردبیر: زیر نظر شورای سردبیری • صفحه‌آرا: کتایون رحیمی • عکس: پویا بازارگرد • ویراستار: کورش اشرفی
• خرو فچین: اکرم خاکپور • ناظر چاپ: علی توتونی
• نشانی: میدان آژانتین، خیابان احمد قنبر خیابان دوازدهم، شماره ۲۲ • تلفن: ۴۵۴۳۶-۰۲۱ • تحریریه: داخلی ۱۴۳
• بازرگانی: داخلی ۱۲۲ www.atiyehno.ir • چاپ: هنر سرزمین سبز

• یکشنبه ۹ مرداد ۱۴۰۱ • شماره ۳۴۴

چرخه تولید به نیروی کار سلامت نیاز دارد

درخشیده‌اند و در رشته‌هایی مانند دوومیدانی، کشتی، تنیس روی میز، فوتبال و... صاحب مدال‌های رنگارنگ و عناوین قهرمانی متعددی شده‌اند. نکته جالب درباره ورزش کارگری این است که کارگران جانباز و معلول نیز هیأت مخصوص به خود را دارند و پیش از این به مسابقات برون مرزی نیز اعزام شده‌اند. در مجموع اگر بخواهیم در خصوص عملکرد فدراسیون ورزش کارگری ارزیابی منصفانه‌ای داشته باشیم، می‌توانیم ادعان کنیم که این فدراسیون توانسته اقدامات شایسته‌ای انجام دهد. ورزش کارگری ایران در سال‌های اخیر مسیر پیشرفت و ترقی را پیموده است. باید به این نکته توجه کرد که جامعه کارگری کشورمان به مدد ورزش می‌توانند به قله‌های سلامتی نزدیک و نزدیک‌تر شوند. از طرفی حضور ورزشکاران کارگر در میادین بین‌المللی و کسب عناوین درخشان برای کشور موجب افزایش اعتمادبه‌نفس ملی می‌شود. همچنین ورزشکارانی را به ورزش قهرمانی کشور معرفی می‌کند. چه بسیار بوده‌اند ورزشکاران نامداری که قدم‌های نخست مسیر قهرمان شدن را در پایگاه‌های ورزش کارگری برداشته‌اند و سپس پا به عرصه ملی گذشتند و در نهایت پرچم ایران را در جهان برافراشته کرده‌اند. فدراسیون ورزش کارگری دوشادوش فدراسیون‌های مرجع نسبت به توسعه و تعمیر رشته‌های ورزشی در جامعه کار کشور و در راستای قهرمان‌پروری نقشی پررنگ و غیرقابل انکار داشته است. فارغ از آن نباید از یاد برد که محاصل اهتمام فدراسیون ورزش کارگری در مسیر فرهنگسازی، ترغیب جامعه کارگر به قرار دادن «ورزش» در سبک زندگی این قشر بر تلاش است.

شده که موجب افزایش میزان علاقه‌مندی و اشتیاق کارگران به ورزش شده است. این قبیل رقابت‌ها از دو جهت حائز اهمیت است؛ نخست اینکه نشاط در میان کارگران ایجاد و اثرات مثبت ورزش بر وضعیت جسمانی کارگران مشهود می‌شود. موضوع دیگری که باید به آن اشاره کنم فعالیت‌های فدراسیون ورزش کارگری در بخش ورزش قهرمانی است. گزارش‌هایی که اخیراً از سوی رئیس فدراسیون به اعضای هیأت ریسه ارائه شد نشان از این دارد که این فدراسیون در بخش ورزش قهرمانی بسا توجه به میزان امکانات موجود، کارنامه قابل قبولی داشته است. این فدراسیون زیر مجموعه وزارت ورزش و جوانان نیست و این امر موجب شده که ردیف بودجه‌ای ویژه (همانند سایر فدراسیون‌ها) نداشته باشد. با این حال با بهره‌مندی از حامیان مالی و تعاملات فدراسیون با کارخانجات و واحدهای صنعتی شرايطی فراهم شده که بتوان اقداماتی در زمینه ورزش قهرمانی کارگران نیز صورت داد که نتایج آن بسیار مثبت بوده است. فدراسیون ورزش کارگری در ۱۷ رشته متفاوت فعال است که هر کدام از این رشته‌ها، هیأت و کمیته مخصوص به خود را دارد. هر کمیته برنامه‌ریزی و جدول مسابقاتی در سطح قهرمانی کشور داشته که برگزاری مسابقات را در میان کارگران سامان می‌دهد. از دل این مسابقات قهرمانی کشور کارگری، ورزشکارانی بیرون آمده‌اند که جذب تیم‌های ملی کارگری شده و در مقاطع زمانی مختلف به مسابقات آسیایی و جهانی اعزام شده‌اند. نگاهی به کارنامه ورزش کارگری ایران در عرصه بین‌المللی گواه این است که کارگران ملی‌پوش ایران همواره در سطح اول آسیا و جهان

اگر نیروی کار نتواند از لحاظ بدنی در وضعیت ایده‌آلی باشد، چرخه تولید با مشکل مواجه خواهد شد. فدراسیون ورزش کارگری که مهم‌ترین مرجع رسمی ورزش کارگران به شمار می‌رود در این زمینه دست به فعالیت‌هایی زده تا این روند در مسیر بهبودی قرار گیرد. تلاش مادر این فدراسیون همواره بر این بوده که بتوانیم ورزش کارگری را در واحدهای صنعتی به صورت یک عزم ملی راه‌اندازی کنیم و بستر لازم را فراهم کنیم تا کارگران به طور مداوم به فعالیت‌های ورزشی بپردازند. ضرورتی که در این میان مطرح است - هرزینه چندانی نیز برای کارخانجات نخواهد داشت - این است که کارگران پیش از شروع ساعت کاری خود چند دقیقه‌ای ورزش کنند و سپس از آن کار روزانه خود را آغاز کنند. این موضوع به جوان ماندن و سالم بودن وضعیت جسمی نیروی کار کمک می‌کند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در سراسر کشور نزدیک به ۳۰۰ مرکز ورزشی دارد که جامعه کارگری می‌توانند از امکانات آن بهره‌مند شوند. برخی از این مراکز شرایط خوبی دارند و برخی دیگر با بازسازی‌های مختصر به وضعیت مطلوب بهره‌وری خواهند رسید. هم‌اکنون نیز مسابقاتی در این مراکز برگزار می‌شود. مراکزی که نیاز به بازسازی دارند نیز تک‌به‌تک در دست اقدام برای امور مربوطه هستند. فدراسیون ورزش کارگری که زیرمجموعه این وزارتخانه بزرگ به شمار می‌رود، در بخش اجرایی مسابقات ورزشی و جشنواره‌ها وارد عمل شده و در سال‌های اخیر مسابقات متعددی را در بخش‌های مختلف برای زنان و مردان کارگر برگزار کرده است. در بین کارخانجات نیز با توجه به امکاناتی که در هر کارخانه وجود دارد، رقابت‌هایی برگزار

پس از آنکه مقام معظم رهبری امسال را سال «تولید؛ دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین» نامیدند و موضوع «تولید» و اهمیت آن را مطرح کردند، این دغدغه برای ما ایجاد شد که در بخش ورزش چطور می‌توان اقداماتی انجام داد که در بحث بهبود وضعیت تولید ملی کمک‌کننده باشد. یکی از بزرگ‌ترین معضلاتی که در این زمینه تهدیدکننده بود، وضعیت بدنی نیروی کار به شمار می‌رفت. پس به این نتیجه رسیدیم که در صورت بهبود وضع جسمانی نیروی کار کشور که بدون تردید به واسطه ورزش تقویت خواهد شد، می‌توانیم قدم‌های مهمی در این زمینه برداریم. چند سال قبل و زمانی که مسئولیتی در بخش تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش داشتیم، در پژوهشی وضعیت جسمانی و بدنی دانش‌آموزان مقطع راهنمایی و دبیرستان را مورد بررسی قرار دادیم که نتایج آن بسیار نگران‌کننده بود. آماری که از این پژوهش به دست آمد نشان می‌داد نزدیک به ۹۰ درصد دانش‌آموزان مقطع راهنمایی در شهر تهران با مشکلاتی مانند ضعف جسمانی و آسیب‌های استخوانی روبه‌رو هستند. این آمار زنگ خطری را به صدا درآورد که نسل بعدی جوانانی که قرار است به بدنه کار و تولید وارد شوند نیاز جدی به تقویت جسمانی دارند و رفع ضعف‌های فیزیکی و بدنی ممکن نخواهد شد مگر با ورزش! نسل جوان امروز ما که در صد بالایی از جامعه کارگری ایران را تشکیل می‌دهند برای افزایش بازدهی خود و عملکرد مفیدتر به فعالیت‌های ورزشی نیاز دارند. هر چقدر هم کارخانجات و واحدهای صنعتی به سمت مدرن شدن قدم بردارند و سیستم‌های دانش‌بنیان نیز وارد صنعت شوند،

یادداشت

غلامحسین زمان آبادی

عضو هیأت ریسه

فدراسیون ورزش کارگری

رفاه اجتماعی در ایران معاصر

• نویسنده: محمدعلی اکبری
• ناشر: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی

امروز رفاه و تأمین اجتماعی از جمله شاخص‌های مهمی در نظر گرفته می‌شود که با تکیه بر آن می‌توان کیفیت عادلانه بودن جوامع را مورد سنجش قرار داد. همچنین این موضوع به مثابه ساز و کار نوینی محسوب می‌شود که با گسترش و تعمیق آن در تمام لایه‌های اجتماعی، می‌توان به هدف برقراری عدالت اجتماعی نزدیک شد. بر این اساس، در جهان امروز، بدون تکیه بر رویه‌های نهادینه شده و تعمیم یافته به رفاه و تأمین اجتماعی نمی‌توان جامعه‌ای با ثبات، شاداب و خلاق ساخت.

کتاب «رفاه اجتماعی در ایران معاصر» در سال ۱۳۹۵ به قلم محمدعلی اکبری در ۴۴۸ صفحه به نگارش و در هزار و ۱۰۰ نسخه به انتشار درآمد. این کتاب با توجه به اهمیت و جایگاه مسائل این حوزه، در صدد بازشناسی برنامه‌ریزی دولتی برای نیل به آرمان رفاه و تأمین اجتماعی ایران، طی سال‌های ۱۳۸۵ الی ۱۳۸۰ هجری شمسی شامل عصر مشروطه، عصر پهلوی دوم و عصر انقلاب شکوهمند اسلامی است. در این کتاب به صورت تفصیلی به این موضوع اشاره می‌شود که دولت‌های مدرن با ساختار تشکیلاتی و نظام تصمیم‌گیری و ساز و کارهای اجرایی جدید، صورت کاملاً جدیدی از برنامه‌ریزی در زمینه رفاه و تأمین اجتماعی را به منصف ظهور رساندند. همچنین با ارائه موضوعاتی تأکید می‌کند که این تغییرات در ساخت و کار کرد

دولت‌های مدرن، به طور خودبه‌خودی صورت نپذیرفته و ایدئولوژی‌های جدید سیاسی از یکسو و پیدایش جنبش‌های اجتماعی جدید، از سوی دیگر، نقش مهمی در ظهور این امر داشتند. نکته جالب توجه این است که مطالب کتاب مذکور با بهره‌مندی از اسناد و مدارک دست اول تهیه شده‌اند و کوشش فراوانی به عمل آمده تا با اتکا بر این مدارک و اشاراتی مستقیم و غیرمستقیم به آنها تصویری مستند از وضعیت برنامه‌ریزی دولتی در بخش رفاه و تأمین اجتماعی ارائه شود. در این کتاب پرسش‌های محوری در قالب سه فصل مجزا مطرح و تدوین شده که بیان این سؤالات در راستای معرفی آن خالی از لطف نیست. سؤالات مورد نظر را در زیر مطرح می‌کنیم:

۱- فرایندهای اصلی تصمیم‌گیری دولتی

در امر رفاه و تأمین اجتماعی کدامند؟
۲- نظام حکومتی چه ساز و کارهای نهادی را برای تصدی این حوزه امر طراحی کرده است؟
۳- دولت طی دوره‌های تاریخی مختلف شامل عصر مشروطه، عصر پهلوی و عصر انقلاب اسلامی چه برنامه‌هایی را در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی تدارک دید و این برنامه‌ها در چه بستری به اجرا درآمد؟
۴- اعتبارات و منابع مالی رفاه و تأمین اجتماعی در ادوار مختلف و متفاوت چه سهمی از بودجه کشوری را به خود اختصاص داده بود؟
۵- دولت چه روش‌ها و راهکارهایی را برای نظارت و ارزشیابی بر تصمیمات و اقدامات خود این حوزه در نظر گرفته بود؟
پس از پاسخ به سؤالات مطرح شده این کتاب عنوان می‌کند که برای قابل استفاده شدن مستندسازی تاریخی برای برنامه‌ریزان و محققان کنونی نیاز است که الگوی رایجی در شناخت نظام برنامه‌ریزی و مدیریت به عنوان الگوی توصیفی مبنای کار قرار داده شود. این کتاب همچنین قصد دارد با تکیه بر یک پژوهش تاریخی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی با منطلق و زبان علمی دانش برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزان را بیان کند و پشتوانه دقیقی برای

مطالعه پیشینه برنامه‌ریزی محسوب می‌شود. بدین ترتیب، برنامه‌ریزان با مطالعه این کتاب می‌توانند تجارب امر برنامه‌ریزی دولتی را در یک چشم‌انداز تاریخی پشتوانه تصمیمات خود سازند و تا حد امکان از تکرار الگوهای نامناسب و روش‌های غلط که پیش از این در آزمون و خطاهای متعدد با شکست مواجه شده، پرهیز کنند.

از متن کتاب «رفاه اجتماعی در ایران معاصر»

«...پیدایش بوروکراسی نوین را می‌بایست از تبعات دگرگونی در ساخت دولت در عصر مدرن و ساخت و بافت درونی‌اش تلقی کرد...»
«...اهمیت شناخت ارزش‌های حاکم بر برنامه‌های دولتی از آنجائیکه می‌شود که بر پایه آن می‌توان رویکرد آرمانی و ایدئولوژی حکومت را در این زمینه باز شناخت...»
«...دولت در عصر مدرن مسئولیت‌های جدیدی را در قبال شهروندان بر عهده گرفت که پیشتر و در دوران پیشامدرن، متوجه آن نبود...»
«...اهداف آرمانی و کلی معمولاً بر پایه چارچوب قانون اساسی و تمایلات و گرایش‌های غالب جامعه اتخاذ می‌شود...»